

Revisionsnämndens utvärderingsberättelse 2024

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2024

Revisionsnämndens uppgifter bestäms i kommunallagen § 121. Enligt denna paragraf ska revisionsnämnden:

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Till Malax kommuns revisionsnämnd hör fem ordinarie medlemmar som var och en har en personlig ersättare. Fullmäktige valde på sitt sammanträde den 6.5.2024 en revisionsnämnd för återstoden av mandatperioden 2021–2025 med följande sammansättning:

Ordinarie ledamot

Peter Urwäder, ordförande
Carl-Olof Åbonde, vice ordförande
Daniel Björkstrand
Malin Forsberg
Lea Martin

Personlig ersättare

Elin Bjurs
Sofia Storfors
Malin Sandström
Johan Asplund
Ralf Runonen

Revisionsnämndens utvärderingsarbete sker utgående från en fastställd utvärderingsplan som upprättats för hela mandatperioden. De årliga tyngdpunktsområdena för utvärderingen har definierats i planen. Ett separat arbetsprogram görs årligen upp för utvärderingen av det aktuella budgetåret. Revisionsnämnden utvärderar hur de i budgeten fastställda målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts utgående från kommunens bokslut. Under budgetåret utvärderar revisionsnämnden kommunens verksamhet genom att ta del av organens protokoll, diskutera med förtroendevalda, tjänsteinnehavare och övrig personal, vid behov besöka ett urval av kommunens verksamhetsenheter och genom att ta del av olika utredningar.

Revisionsnämnden har hållit sex möten gällande verksamhetsåret 2024, hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika ansvarsområden i enlighet med arbetsprogrammet. Revisionsnämnden har gått igenom bindningsregistret och tillkännagett förändringarna till kommunfullmäktige. Förvaltningssekreterare Magdalena Berg har fungerat som nämndens sekreterare. BDO Audiator Ab har handhaft den lagstadgade revisionen med OFGR, CGR Andreas Holmgård som ansvarig revisor och Hans Becker som biträdande revisor. Yrkesrevisorerna har regelbundet deltagit i revisionsnämndens möten.

Bindningsregister

Enligt kommunallagen § 84 ansvarar revisionsnämnden för kommunens bindningsregister. Redogörelsen för bindningarna ska lämnas till revisionsnämnden som övervakar att skyldigheten iakttas och tillkännager redogörelserna för fullmäktige. Revisionsnämnden kan vid behov uppmana den som är skyldig att lämna en redogörelse att lämna en ny redogörelse eller komplettera sin redogörelse. Under året granskades och godkändes registret. Alla som med stöd av kommunallagen är skyldiga att lämna in anmälan om bindningar har gjort det.

Behandling av utvärderingsberättelsen 2023

Med stöd av kommunallagen § 121 är styrelsen skyldig att ge fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder. Revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2023 behandlades vid det fullmäktigesammanträde som hölls den 17.6.2024. Fullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag att delge förvaltningarna de observationer som revisionsnämnden påpekat i utvärderingsberättelsen.

Revisionsnämnden lyfte inte upp något speciellt i berättelsen som föranledde ett skriftligt utlåtande från kommunstyrelsen, men uttrycket oro över Malax Vattens ekonomi och att det även borde finnas övergripande HYTE-målmätare i budgeten.

UTFALLET FÖR EKONOMIN 2024

Budgetens bindande verkan

Budgetens lagstadgade struktur regleras i kommunallagen. Enligt § 110 i kommunallagen ska budgeten bestå av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel. Budgeten ska innehålla de anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas, dvs. budgetens fullständighetsprincip ska iakttas. Revisionsnämndens huvuduppgift är att utvärdera hur verksamhetsmålen uppnåtts med tillgängliga budgetmedel.

För att revisionsnämnden ska kunna utvärdera målsättningarna för ekonomin så behöver budgetens bindningsnivå vara känd. Bindningsnivån ändrades 2022 till netto per resultatområde (istället för bindningsnivån inkomster och kostnader separat). Enligt s. 6 i budgetboken 2024 gäller följande bindningsnivåer:

Driftsdelen: Driftsbudgetens bindningsnivå är netto per resultatområde. Malax vattens bindande mål till fullmäktige är avkastningskrav på grundkapitalet samt verksamhetsstöd från kommunen.

Investeringsdelen: Investeringsbudgetens bindningsnivå är netto per projekt. Bindningsnivån för Malax vattens investeringar är beviljat anslag netto, i denna summa beräknas också Malax vattens anslutningsavgifter.

Resultaträkningsdelen och finansieringsdelen: Kommunstyrelsen ansvarar för att årsbidraget uppnår budgeterad nivå och för att skuldbördan inte ökar mera än budgeterat.

Budgeten har uppgjorts på kontonivå och dispositionsplan fastställs således i samband med att budgeten godkänns i fullmäktige. Förvaltningsorganen kan göra ändringar i dispositionsplanen under året inom de ramar fullmäktige har godkänt. Om det finns behov av att omfördela budgetmedel mellan resultatområden, eller mellan inkomster och utgifter för de resultatområden som är bindande på bruttonivå, ska budgetändringen godkännas av fullmäktige.

Utvärdering av kommunens ekonomi och budgetutfall 2024

Kommunen redovisar ett resultat för räkenskapsperioden på ca 550 000 euro och ett överskott på 156 038 efter gjorda bokslutsdispositioner. Utgångspunkten i kommunens budget för 2024 var ett resultat på 5 500 euro. Verksamhetsbidraget blev ca 200 000 euro bättre jämfört med ändrad budget. Orsakerna till det förbättrade verksamhetsbidraget är bland annat högre verksamhetsintäkter och inbesparingar på verksamhetskostnaderna.

Resultaträkningens utfall jämfört med budget

	Budget 2024	Budget- ändringar	Budget efter ändringar	Bokslut 2024	Avvikelse efter budget ändringar
Verksamhetsintäkter:					
Försäljningsintäkter	2 764 485	0	2 764 485	2 914 498	150 013
Avgiftsintäkter	479 790	1 300	481 090	500 214	19 124
Understöd och bidrag	567 520	21 250	588 770	551 597	-37 173
Övriga verksamhetsintäkter	2 271 619	180 000	2 451 619	2 330 706	-120 913
	6 083 414	202 550	6 285 964	6 297 015	11 051
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	44 247	44 247
Verksamhetskostnader:					
Personalkostnader					
Löner och arvoden	-11 597 750	15 604	-11 582 146	-11 423 338	158 808
Lönebikostnader					
Pensionskostnader	-2 270 389	2 965	-2 267 424	-2 304 704	-37 280
Övriga lönebikostnader	-413 606	2 450	-411 156	-273 475	137 681
Köp av tjänster	-4 603 400	-23 804	-4 627 204	-4 630 667	-3 463
Material, förnödenheter och varor	-2 218 219	-4 315	-2 222 534	-2 213 749	8 785
Understöd	-541 900	-1 300	-543 200	-532 168	11 032
Övriga verksamhetskostnader	-264 150	-14 150	-278 300	-409 944	-131 644
	-21 909 414	-22 550	-21 931 964	-21 788 045	143 919
Verksamhetsbidrag	-15 826 000	-22 550	-15 646 000	-15 446 783	199 217

Kommunstyrelsen har regelbundet under året avgett rapporter till kommunfullmäktige om det ekonomiska läget. Som ett led i uppföljningen har fullmäktige under året behandlat och godkänt diverse budgetändringar. Följande resultatområden har överskridit sina nettoanslag:

Resultatområde	Överskridning
Bildningsnämnden, skolväsendet	-23 573,00
Bildningsnämnden, övrig utbildning	-29 343,00
Finskspråkiga skolväsendet	-5 175,00
Allmän folkbildning	-1 440,00
Trafikleder och nyttohamnar	-25 392,00
Fastigheter	-121 702,00
Malax vatten	-17 304,00

Skatteinkomsterna och statsandelarna tillsammans är ca 250 000 euro högre än budget och landade på 13,7 miljoner och 5,6 miljoner respektive. Både utfallet för kommunalskatten och

fastighetsskatten är högre jämfört med 2023. Statsandelarna är ca 40 000 euro högre jämfört med 2023.

De finansiella nettokostnaderna underskred budget med drygt 44 000 euro. Avskrivningarna blev 73 000 euro lägre än budgeterat på grund av lägre andel förverkligade projekt än budgeterat. Resultatet blev efter allt detta 433 000 euro bättre än budget efter ändringar. Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att reservera 400 000 euro för investering i Söderfjärdsbackens daghem.

Skatteinkomster	13 512 000	90 000	13 602 000	13 754 466	152 466
Statsandelar	5 577 000	-80 000	5 497 000	5 598 324	101 324
Finansiella intäkter och kostnader					
Ränteintäkter	30 000	0	30 000	51 060	21 060
Övriga finansiella intäkter	35 000	0	35 000	72 820	37 820
Räntekostnader	-815 500	0	-815 500	-834 830	-19 330
Övriga finansiella kostnader	-7 000	0	-7 000	-2 143	4 857
	-757 500		-757 500	-713 093	44 407
Årsbidrag	2 505 500		2 695 500	3 192 914	497 414
Avskrivningar och nedskrivningar					
Avskrivningar enligt plan	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 426 812	73 188
Nedskrivningar	0	-100 000	-100 000	-238 063	-138 063
	-2 500 000		-2 600 000	-2 664 876	-64 876
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	
Räkenskapsperiodens resultat	5 500		95 500	528 038	432 538
Minskning av avskr.differens	30 000	0	30 000	28 000	-2 000
Ökning av reserv	0	0	0	-400 000	-400 000
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	35 550	90 000	125 500	156 038	30 538

Kommunens största investeringsprojekt under året var Söderfjärdsbackens daghem. Projektet är pågående och kommer att slutföras i augusti 2025. År 2024 uppgår den totala investeringsbudgeten till 3,5 miljoner euro efter budgetändringar och den förverkligades i linje med budgeten. 2,7 miljoner euro användes till Söderfjärdsbackens daghem och knappt 0,5 miljoner euro för Malax Vattens investeringar.

Kassaflödet från verksamheten och investeringarna är bättre än budgeterat, vilket dels beror på att årsbidraget är högre, dels på överlåtelsevinst. Inga långfristiga lån har lyfts under året, men de kortfristiga lånen har i stället ökat. Skuldbördan har gått ner i jämförelse mot föregående räkenskapsår.

Sammandraget över ekonomin för mandatperioden 2021–2024 (följande sida) visar att överskottsposterna växt med 2,7 miljoner euro. Lånestocken har minskat med 2 miljoner trots att kommunen investerat 12,7 miljoner netto under hela mandatperioden. Den relativa skuldsättningsgraden mäter kommunens skuldsättning i förhållande till verksamheten och visar hur stor del av kommunens driftsinkomster som behövs för återbetalning av det främmande kapitalet. Nyckeltalet försämrades kraftigt pga. social- och hälsovårdsreformen.

Vi konstaterar att befolkningsminskningen på sikt, om den fortsätter, kan hota kommunens fortsatta utveckling. Invånarantalet var per 31.12.2024 5 420 invånare, vilket betyder att befolkningen minskade med 38 personer jämfört med 2023. Den 31.12.2021 var invånarantalet 5 486 så befolkningen har minskat med 66 invånare under nuvarande mandatperiod.

Sammandrag över ekonomin 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Skatteinkomster	22,1 milj. €	24,0 milj. €	13,8 milj. €	13,8 milj. €
Statsandelar	17,6 milj. €	19,4 milj. €	5,6 milj. €	5,6 milj. €
Årsbidrag	2,4 milj. €	2,9 milj. €	3,9 milj. €	3,2 milj. €
Årsbidrag / avskrivningar (%)	103 %	128 %	166 %	120 %
Över / underskott, ursprunglig budget	-50 000	55 000	60 000	35 550
Över / underskott, utfall	102 006	178 883	277 608	156 038
Ack. överskott 31.12	5,8 milj. €	5,8 milj. €	6,1 milj. €	6,4 milj. €
Inv.reserveringar och avskr.diff 31.12	0,4 milj. €	0,85 milj. €	2,1 milj. €	2,5 milj. €
Överskottsposter totalt	6,2 milj. €	6,0 milj. €	8,2 milj. €	8,9 milj. €
Investeringsbudget, netto	4,4 milj. €	4,2 milj. €	2,4 milj. €	3,7 milj. €
Investeringar, utfall netto	3,8 milj. €	3,4 milj. €	2,0 milj. €	3,5 milj. €
Lånestock	29,3 milj. €	26,6 milj. €	28,1 milj. €	27,3 milj. €
Lån / invånare	5 348 € / inv	4 850 € / inv	5 145 € / inv	5 042 € / inv
Soliditet	34,0 %	36,0 %	36,0 %	37,0 %
Relativ skuldsättningsgrad	79,0 %	72,0 %	134,0 %	134,0 %
Invånarantal 31.12	5 486	5 476	5 458	5 420

Sammanfattningsvis konstaterar vi att kommunens ekonomi är i balans enligt kommunallagens bestämmelser.

UTVÄRDERING AV MÅLSÄTTNINGARNA FÖR VERKSAMHETEN

Budgeten styr verksamheten under det aktuella budgetåret medan kommunstrategin styr själva budgetarbetet. Under årets utvärderingsdiskussioner har revisionsnämnden lagt extra fokus på de övergripande målsättningarna i kommunstrategin. En av diskussionernas centrala teman var hur de olika strategiska målsättningarna har implementerats i verksamheten, dvs. i budgeten.

Fullmäktige beslutar om målen för kommunens verksamhet och ekonomi på lång sikt i kommunstrategin. I den ska hänsyn tas till:

- främjandet av kommuninvånarnas välfärd
- ordnandet och produktionen av tjänster
- de mål för tjänsterna som sätts upp i lagar som gäller kommunernas uppgifter
- ägarpolitiken
- personalpolitiken
- kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka utvecklandet av livsmiljöns och områdets livskraft.

Förverkligandegraden av målsättningarna för verksamheten 2024 är enligt oss över lag god och vi anser att Malax kommun har tydliga och konkreta målsättningar. Devisen i strategin som fullmäktige slog fast hösten 2021, "Det ska hålla i 100 år", har förankrats i budgeten inom de flesta sektorerna och man svarar på eller strävar till att svara på de långsiktiga strategiska målsättningarna beträffande social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Centralvalnämnden

Centralvalnämnden ansvarar för de praktiska åtgärderna i anslutning till förrättandet av val sköts av centralvalnämnden, valnämnderna i röstningsområdena, valbestyrelsen samt valförrättarna vid förhandsröstningen. Centralvalnämnden förrättar kommunal-, riksdags-, president- och Europaparlamentsval samt kommunala folkomröstningar.

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för centralvalnämndens verksamhet och ekonomi har uppnåtts till väsentliga delar. Centralvalnämnden underskriver sitt budgetanslag med ca 1 000 euro.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen svarar för kommunens förvaltning och ekonomi, beredning och verkställande av fullmäktiges beslut samt tillsyn av beslutens laglighet. Kommunstyrelsen bevakar kommunens intressen och leder kommunens informationsverksamhet. Kommunstyrelsen svarar även för samordningen av kommunens verksamhet, ägarstyrning och sörjer för intern kontroll. Resultatområdet för allmän förvaltning fungerar som sekretariat för kommunfullmäktige, revisionsnämnden, kommunstyrelsen, centralvalnämnden, kommittéer och äldrerådet.

Kommundirektören, kommunstyrelsens ordförande och ekonomichefen informerade revisionsnämnden om verksamheten och ekonomin. Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för kommunstyrelsens verksamhet och ekonomi har uppnåtts till väsentliga delar. Vi bedömer att kommunstyrelsen har lyckats med sin uppgift att bevaka kommunens intressen regionalt och på riksnivå. Kommunstyrelsen för en aktiv bostads- och markpolitik vilket syns i satsningar på infrastruktur och strategiska markanskaffningar samt tomtförsäljning och nygrundade företag. Samtliga resultatområden understödda kommunstyrelsen underskriver sina nettoanslag.

Utvecklingen av näringslivet sköts delvis av Vasaregionens utveckling Ab där kommunen är medlem. År 2024 var betalningsandelen till Vasek knappa 82 000 euro. Enligt verksamhetsberättelsen grundades 23 nya företag i kommunen under 2024 men 37 företag avslutades, vilket kunde framgå av rapporteringen. Sammandraget på hela mandatperioden visade en nettoökning av nya företag på 21 st. Vi dock att de målmätare som finns under de bindande målsättningarna för näringslivsfunktionen inte tillräckligt objektivt visar om varje euro som placeras i näringslivsbolaget hanteras effektivt och gynnar Malax kommun.

Nystartade och avslutade företag 2021–2024

	2021	2022	2023	2024
Nystartade	38	29	26	23
Avslutade	16	19	23	37
Netto	22	10	3	-14

Personalchefen informerade revisionsnämnden om personalsektionens bokslut, noterades att sjukfrånvaron ökade jämfört med 2023. Personalbokslutet utvärderas mera ingående nedan.

Fritidsnämnden

Förvaltningsstadgan uppdaterades hösten 2023, så att integration, sysselsättning och välfärdsfrämjande arbete från 1.1.2024 är en integrerad del av fritidsnämndens ansvarsområde och personalen inom tidigare fritid och bibliotek är en del av den nya enheten välfärd och personaladministration inom koncernförvaltning. Medborgarinstitutets verksamhet överfördes till bildningsnämnden.

Revisionsnämnden anser att fritidsnämnden har tydliga, mätbara mål som i bokslutet uppnåtts väldigt bra och är förankrade i kommunstrategin. Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten och ekonomin inom nämnden har uppnåtts till väsentliga delar.

Revisionsnämnden höll den 22.10.2024 en skild utvärderingsdiskussion med välfärdschef Ann-Christine Holtti som presenterade välfärdsrapporten 2023. Fullmäktige ges årligen en rapport om utvecklingen av främjandet av kommuninvånarnas välfärd och hälsa och en gång per mandatperiod godkänner fullmäktige en omfattande välfärdsberättelse och en välfärdsplan.

I början av 2023 infördes en tilläggsdel till statsandelen för främjande av hälsa och välfärd, en s.k. HYTE-koefficient (HYTE, eller hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen). Tilläggsdelens storlek bestäms utifrån två slags indikatorer: processindikatorer, vilka beskriver verksamheten och mäter nuläget, och resultatindikatorer, vilka mäter förändringarna i befolkningens hälsa och välfärd. HYTE-koefficienter och TEA viisari är verktyg som kommunen infört och använder sig av för att planera och utvärdera det hälsofrämjande arbetet. Områden som mäts är kultur, hälsovård, motion, utbildning och grundskola och kommunledning.

Oroväckande är att Malax resultat i TEA-viisari gällande delområdet Motion och idrott är 50, då resultatet för hela landet är 69. Glädjande är dock att poängen har ökat sedan senaste mätning 2022, och att planläggningsprocessen verkar ha kommit igång i Malax.

Inom delområdet Kultur är Malax resultat (66) också klart lägre än hela landets (72), men poängen har ökat markant sedan senaste mätning. I de andra delområdena i TEA-viisari (Kommunledning, Grundläggande utbildning och Gymnasieutbildning) är resultaten för Malax i nivå med eller över resultaten för hela landet. Målsättningarna som gäller deltagande i kulturevenemang och evenemang för hälsofrämjande arbete samt proaktiva åtgärder mot rusmedelsmissbruk och psykisk ohälsa har uppfyllts med råge.

Kommunens Hypepoäng för år 2023 var 71/100 poäng, vilket medförde ett tillägg i statsandelarna om 110 000 euro.

Bildningsnämnden och finska skolnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten inom bildningsnämnden har uppnåtts till väsentliga delar. Målen för verksamheten är enligt oss tydliga och mätbara. De är i linje med de långsiktiga målen i kommunstrategin och är barnvänliga, livskraftiga och hållbara.

Kommunens strategiska mål uppnås inom bildningsnämndens område såväl beträffande livskraft, barnvänlighet som hållbarhet. Särskilt kan nämnas utomhusgrupper inom småbarnspedagogiken, trygghetsteam i skolorna samt att man i skolorna aktivt jobbar för att få Grön Flagg-miljöcertifikat. Finlandsmodellen och övrig klubbverksamhet har haft många deltagare och kommunen deltar i

Skapa-projektet, dessa insatser är viktiga när allt fler ungdomar har det utmanande med att ens orka gå till skolan. Verksamheten utvärderas regelbundet i syfte att ständigt utveckla verksamheten.

De ekonomiska målsättningarna uppnåddes inte till alla delar. Kommunens skolväsende omfattar grundläggande utbildning i årskurserna 1–6. Kommunen upprätthåller fyra svenskspråkiga skolor. Kommunens skolväsende överskred sitt nettoanslag med 35 000 euro och övrig utbildning överskreds med 30 000 euro. Finska skolnämndens anslag överskreds med ca 5 000 euro. Förklaringar till budgetavvikelse finns dokumenterade i verksamhetsberättelsen.

Byggnads och miljönämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för byggnads och miljönämndens verksamhet och ekonomi har uppnåtts till väsentliga delar. Vi anser att målen är tydliga och mätbara samt att de följer kommunstrategin och har uppnåtts till väsentliga delar.

En målnivå är "Delvis uppdaterat register" beträffande inventeringen av kommunens byggnadsbestånd för byggnads- och skatterregistret. Enligt byggnadsinspektören har ca 110 fastigheter/tomter besökts och ca 350 byggnader mättes och inventerades. Ca 150 av dessa byggnader fanns inte registrerade i antingen kommunens eller i skattemyndighetens register. Inventeringen skedde i huvudsak på Bergö under 2024 men också en del i bl.a. Övermalax.

Vi anser att fastighetsinventeringen behöver slutföras och att projektet behöver en tydlig målstyrning så att en jämlik fastighetsskattepolitik kan uppnås i kommunen.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden var ett av revisionsnämndens tyngdpunktsområden under 2024. Teknisk direktör John Södergran, fastighetschef Jan Nyvall, vägmästare Kim Svarvar och tekniska nämndens ordförande Bernt Björkholm informerade om nämndens verksamhet, bland annat hur de strategiska målsättningarna i kommunstrategin har förverkligats, om bokslut 2024 samt om budget 2025. Revisionsnämnden besökte också Söderfjärdsbackens daghem och företog en rundvandring i byggnaden.

Tekniska verket sköter om den tekniska servicen i kommunen och ansvarar för produktion av markanvändningstjänster och för beredningen av planläggningsärenden. Tekniska verket kan vid behov ge experthjälp åt andra sektorer inom kommunen och åt kommunens fastighetsbolag. Till verksamheten hör också skötseln av kommunens IT nät, samt kommunens fritidshamnar. Rådet för personer med funktionsnedsättning administreras av tekniskas personal.

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten inom tekniska nämnden har uppnåtts till väsentliga delar. Tekniska nämnden lyckas bra med att presentera mätbara resultat gällande hur målsättningarna uppnåtts. Antalet projekt, planer och åtgärder är tydligt beskrivna, nyckeltal presenteras tydligt och jämförs med tidigare år. Speciellt glädjande är att betydelsen av snabb beslutsgång har identifierats och man har satt respons inom fem vardagar som mål.

Reparationskulden på fastigheter, vattenledningsnät och trafikleder har däremot inte dokumenterats så att revisionsnämnden och i sista hand kommunfullmäktige kan ta ställning till den.

Resultatområdet fastigheter överskred sitt anslag netto med ca 121 000 euro och trafikleder och nyttohamnar med ca 25 000 euro.

Affärsverket Malax vatten

Malax vatten var ett av revisionsnämndens tyngdpunktsområden under 2024. Direktör Jonas Nylund och direktionens ordförande Rolf Syrén informerade om vattenaffärsverkets verksamhet och ekonomi. Revisionsnämnden besökte också kommunens vattenverk.

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten affärsverket Malax vatten har uppnåtts.

Vattentjänstverket ska vara ekonomisk självbärande och ekonomin har balanserats under 2024. Affärsverket redovisade ett litet underskott på -3 500 euro. År 2023 var underskottet -105 000 euro. Det ackumulerade överskottet uppgår till 360 700 euro. Det minskade överskottet förklaras delvis av att vattenverkets lager korrigerats i bokföringen. Den del av lagret som inköpts under 2024 har bokats som lagerförändring i resultaträkningen (förbättrar resultatet med 56 000 euro) medan de varor som köpts in före och avser tidigare räkenskapsperioder har bokats mot överskott från tidigare räkenskapsperioder i balansräkningen (förbättrar överskottsposterna med 157 706 euro). Problemet är omsättningen som inte räcker till för att täcka kostnaderna. Inkomsterna blev 73 031 euro mindre än budgeterat. Det såldes 35 000 m³ mindre vatten och 12 000 m³ mindre avloppsvatten än budgeterat.

Formellt sett uppnås affärsverkets bindande ekonomiska mål till fullmäktige (avkastningskrav på grundkapitalet samt verksamhetsstöd från kommunen). Avkastningen på grundkapitalet utgör en kalkylerad ersättning som blir densamma, oavsett hur utfallet för intäkter och kostnader blir. Verksamheten kan i princip gå på minus och ändå uppfylla bindande mål. Bindningsnivån har ändrats från och med 2025 till avkastningskrav på grundkapitalet och verksamhetsbidrag (rörelseresultat-avskrivningar) netto (extern+intern) vilket förbättrar kommunfullmäktiges möjlighet att styra ekonomin.

Riskhantering, intern kontroll och koncernstyrning

Verksamhetsberättelsen innehåller en god redogörelse över riskhanteringen. Vi bedömer att tjänsteinnehavarna och kommunstyrelsen är medvetna om riskfaktorerna och att riskhanteringen i kommunen fungerar och är på en god nivå. Baserat på detta samt yrkesrevisorernas rapportering bedömer vi att den interna kontrollen har fungerat ändamålsenligt under räkenskapsperioden.

I koncernbokslutet har 4 dotterbolag och 2 samkommuner sammanställts. Kommunkoncernen gjorde ett överskott på 400 000 euro år 2024, vilket beror främst på kommunens positiva resultat. Bland övriga samkommuner och dotterbolag i koncernen finns såväl positiva som negativa resultat, dock inga stora under- eller överskott. Fullmäktige fattade beslut om sammanslagningen av Fastighets Ab Övermalax, Fastighets Ab Yttermalax och Fastighets Ab Petalax till Fastighets Ab Malax Bostäder i februari 2023. Bolagen sammanslogs från 31.12.2023. Fastighets Ab Malax Bostäder inledde sin verksamhet den 1.1.2024. Till bolaget rekryterades en VD under 2024 och verksamheten har startat bra.

Målen för kommunkoncernen har redovisats i bokslutet. Malax Energi Abs ekonomi är ansträngd och man lyckades inte riktigt balansera ekonomin under 2024.

- Sammanslagningen av bostadsbolagen för att ge starkare ekonomisk grund för nya investeringar lyckades väl. Ny vd har rekryterats och FAB Malax bostäder har kommit bra igång. Servicen till hyresgäster har gjorts flexiblare, kundvänligare och effektivare genom digitalisering.
- Det bostadspolitiska programmet fastställdes i fullmäktige våren 2024.
- Effektivisera och stärk fjärrvärmeverkets verksamhet genom tydlig ledningsstruktur har inte uppnåtts än och kommer att fortgå även 2025.
- Koncernens årsbidrag minst 100 % av koncernens avskrivningar har uppnåtts med nyckeltalet 113 % (årsbidrag/avskrivningar %).

Personalen

En skild personalrapport har uppgjorts som bilaga till bokslutet. Vid utgången av 2024 hade Malax kommun 312 anställda. Medborgarinstitutets kursledare samt timanställda inom klubbverksamhet beaktas inte i antalet. Totalt anställdes 18 personer i ordinarie anställning under 2024. Av dessa var 14 anställningar som ändrats från tidigare visstidsanställningar. Ordinarie anställningar som avslutats under 2024 var 19 anställningar. Av dessa upphörde sju av anställningarna på egen begäran.

I samband med budgetprocessen för år 2024 fastslogs att målsättningen för sjukfrånvaro i kommunen skulle vara 15 dagar per person per år. Utfallet blev högre, 16,7 dagar per person per år 2024 vilket är nästan två dagar mer jämfört med 2023. Störst frånvaro finns inom småbarnspedagogiken som har en frånvaro på nästan 27 kalenderdagar per person under 2024.

Sjukfrånvaro enligt ansvarsområde	Antal dagar 2023	Antal dagar 2024	Kalenderdagar /person 2023	Kalenderdagar /person 2024
Koncernförvaltning*	68	246	3,09	7,69
Småbarnspedagogik	1 878	2 530	18,96	26,63
Skolväsendet och fria bildningen	2 035	982	14,96	8,18
Tekniska	845	1 660	15,37	24,62
Totalt	4 900	5 418		

* Förvaltning, välfärd och personaladministration, biblioteksverksamhet samt Malax vatten från 2024

Under 2024 har 220 medarbetarsamtal hållits. Andelen utgör 76 procent av möjliga medarbetarsamtal och är en liten minskning från 2023.

Sammanfattning av år 2024 samt förslag till åtgärder

Revisionsnämnden tackar alla förtroendevalda och tjänsteinnehavare samt sakkunniga som hjälpt nämnden med denna utvärderingsuppgift under mandatperioden 2021–2024 och välvilligt ställt sin omfattande sakkunskap till nämndens förfogande. Utvärderingsarbetet har fortsättningsvis präglats av en stor samarbetsvilja och ett gott diskussionsklimat med kommunens förtroendevalda, redovisningsskyldiga tjänsteinnehavare och personal.

Förverkligandegraden av målsättningarna för verksamheten 2024 är enligt oss god och vi anser att Malax kommun har tydliga och konkreta målsättningar. Devisen i strategin som fullmäktige slog fast hösten 2022, ”Det ska hålla i 100 år”, har förankrats i budgeten framöver med fokus på social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Kommunen erhöll Unicef Finlands erkännande som Barnvänlig kommun i maj 2024 vilket är en extern bekräftelse på att de strategiska målsättningarna har implementerats på riktigt.

Det finns också risker, osäkerhetsfaktorer och utmaningar, till exempel bolagiseringen av fastigheterna som hyrs av välfärdsområdet och kommande hyresavtal, som i skrivande stund är okända. Kommunens befolkning och skatteunderlag minskade under mandatperioden vilket är en risk med nuvarande investeringsplaner och ökad skuldsättning. Alla dessa risker framgår av verksamhetsberättelsen, bokslutet och personalrapporten 2024. Reparationsskulden på fastigheter, vattenledningsnät och trafikleder har däremot inte dokumenterats så att revisionsnämnden och i sista hand kommunfullmäktige kan ta ställning till den.

Bokslutet 2024 ger som helhet en korrekt bild av hur kommunens verksamhet har utvecklats under året. Vi förordar att bokslutet och verksamhetsberättelsen 2024 godkänns och att de redovisningsskyldiga organen och tjänsteinnehavarna beviljas ansvarsfrihet.

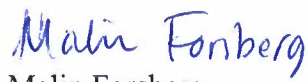
Malax den 12 maj 2025

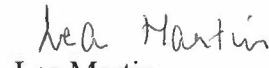
Peter Urwäder
ordförande

Carl-Olof Åbonde
vice ordförande

Malin Forsberg
Malin Forsberg
medlem

Lea Martin
Lea Martin
medlem